

Kauhavan perusopetuksen opetussuunnitelma 2023

- päivitys 1.8.2025 (luvut 4, 5, 6, 7, 8)
- päivitys 1.8.2026 (luvut 3, 4, 5.4.4 ja otsikkojen numeroinnin osalta luku 6)

Sisällys

Kauhavan perusopetuksen opetussuunnitelma 2026.....	4
1. Paikallisen opetussuunnitelman merkitys ja laadinta.....	4
2. Perusopetus yleissivistuksen perustana	4
3. Perusopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet	5
4. Yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuri	6
4.1. Toimintakulttuurin merkitys ja kehittäminen	6
4.2. Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet	6
4.3. Oppimisympäristöt ja työtavat.....	6
4.4. Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet.....	6
5. Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyön järjestäminen Kauhavalla	7
5.1. Yhteinen vastuu koulupäivästä	7
5.2. Yhteistyö.....	8
5.3. Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten toimien käyttö	9
5.4. Opetuksen järjestämistapoja	12
5.4.1. Toiminta-alueittain järjestettävä opetus.....	12
5.4.2. Joustava perusopetus.....	13
5.4.3. Opinnoissa eteneminen tavoitekokonaisuuksittain.....	13
5.4.4. Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus.....	13
5.4.5. Yhdysluokkaopetus	14
5.4.6. Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus	14
5.4.7. Erikoissairaanhoidon potilaana olevan oppilaan opetus ja konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu.....	14
5.4.8. Perusopetuksen poikkeava järjestäminen	14
5.4.9. Opetus erityisissä tilanteissa	14
5.5. Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta	15
6. Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi	16
6.13. Kauhavan perusopetuksen täsmennykset oppilaan oppimisen ja osaamisen arvioinnista	16
6.13.1. Yhteistyö huoltajien kanssa arvioinnin osalta.....	16
6.13.2. Arvioinnista tiedottamisen muodot	16
6.13.3. Käyttäytymisen arviointi ja sen perustana olevat tavoitteet.....	16

6.13.4.	Valinnaisten aineiden arviointi sen mukaan, miten opetuksen järjestäjä niitä tarjoaa	16
6.13.5.	Välitodistukset	17
6.13.6.	E erityisen tutkinnon suorittamisen toimintatavat	17
7.	Oppimisen ja koulunkäynnin tuki	17
8.	Opiskeluhoito	18
10.	Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä	18
10.1.	Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus	18
10.2.	Opetuksen järjestäminen	18
10.3.	Oppilaiden kieli- ja kulttuuri-identiteetin kehittymisen tukeminen	19
13.	Valinnaisuus perusopetuksessa Kauhavalla	19
13.1.	Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit (T&T)	19
13.2.	Valinnaiset aineet (VAL)	20
13.3.	Vieraiden kielten vapaaehtoiset ja valinnaiset oppimäärät	20

Liitteet

- Väliarviointikeskustelulomake
- Kauhavan perusopetuksen poissaoloihin puuttumisen malli

Kauhavan perusopetuksen opetussuunnitelma 2026

1. Paikallisen opetussuunnitelman merkitys ja laadinta

Etelä-Pohjanmaalla on laadittu maakunnallinen opetussuunnitelma yhteistyössä 18 kunnan kanssa. Kauhavan kaupungin opettajat ovat voineet ilmoittautua maakunnallisiin aine- ja aiheryhmiin laatimaan eteläpohjalaista opetussuunnitelmaa. Kauhavan kouluja koskevan yhteisen osan on laatinut Kauhavan perusopetuksen opetussuunnitelmatyön ohjausryhmä. Opetussuunnitelma velvoittaa kaikkia Kauhavan kaupungin kouluja perusopetuksen osalta.

Kauhavan kaupungin kasvatus- ja opetuslautakunta vahvistaa opetussuunnitelmat ja niiden muutokset. Lautakunta huolehtii myös siitä, että oppilaiden opetus tapahtuu säädösten ja määräysten edellyttämällä tavalla. Kauhavan kouluissa opiskellaan yhteisen opetussuunnitelman edellyttämät asiat ja kokonaisuudet. Lisäksi koulut voivat halutessaan asettaa erilaisia painotuksia niin kasvatus- kuin opetustyöhönsä kirjaten ne lukuvuosisuunnitelmaan.

Eteläpohjalainen ja Kauhavan kaupungin opetussuunnitelma on laadittu ja hyväksytty suomen kielellä annettavaa opetusta varten. Kauhavan kaupungin opetussuunnitelman rakenne noudattaa valtakunnallista opetussuunnitelman rakennetta. Opetussuunnitelma julkaistaan sähköisenä tiedostona Kauhavan kaupungin kotisivulla.

Opetussuunnitelman laatimiseen liittyvä yhteistyö esiopetuksen ja muun varhaiskasvatuksen kanssa sekä perusopetusta seuraavaa koulutusvaihetta edustavien oppilaitosten kanssa järjestetään maakunnallisen linjauksen mukaisesti.

Kauhavan kaupungin opetussuunnitelmaa täydentävät suunnitelmat:

- aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnitelma
- opiskeluhoitosuunnitelma
- yhdenvertaisuussuunnitelma.

2. Perusopetus yleissivistyksen perustana

Maakunnallisen opetussuunnitelman arvokeskustelut on toteutettu alkuvuodesta 2014. Kauhavalla järjestettiin yleinen keskustelutilaisuus, arvoilta. Kuntalaisilla oli mahdollisuus osallistua sähköiseen arvokyselyyn helmikuussa 2014. Oppilaat osallistuivat arvotyöhön Unelmien koulu -toilla (runo, mielpidekirjoitus tai kuvataidetyö). Oppilaiden töitä oli esillä kaupungin kirjastoissa talvella 2014. Arvotyöskentelyn pohjalta on koottu eteläpohjalaiset koulutyön arvot:

- opimme,
- tunnemme,

- toimimme,
- iloitsemme.

Kauhavalla perusopetuksen arvoperustaa täydentävät kaupungin arvot:

- vastuullisuus ja yhteistoiminta,
- oikeudenmukaisuus ja luotettavuus,
- luovuus ja yrittäjäyys,
- terveys ja turvallisuus,
- kestävyys.

Kauhavalla koulut kirjaavat omat arvot ja mahdolliset painotukset lukuvuosisuunnitelmaan. Arvoperustan ja oppimiskäsityksen toteutumista seurataan Kauhavan perusopetuksessa koulujen toimintakertomusten yhteydessä.

Koulut kirjaavat lukuvuosisuunnitelmiinsa mahdolliset koulukohtaiset erityispiirteet ja -tarpeet. Maakunnallisia painopisteitä ovat yrittäjämäinen toimintatapa ja osallisuus.

3. Perusopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet

Kauhavalla perusopetuksen tehtävänä on taata oppilaille turvallinen ja terveellinen oppimisympäristö. Perusopetuksella on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Perusopetuksen tehtävänä on antaa oppilaille mahdollisuus monipuoliseen kasvuun, oppimiseen ja terveen itsetunnon kehittymiseen. Tavoitteena on vahvistaa jokaisen oppilaan liikunnallisen elämäntavan edistämistä, opetukseen osallistumista ja oppimisen edellytyksiä sekä liikunnan merkitystä kokonaisvaltaisena elämäntaitona. Perusopetuksen on tuettava oppilaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä. Yhteiskunnan jatkuvuuden varmistamiseksi ja tulevaisuuden rakentamiseksi perusopetuksen tehtävänä on siirtää kulttuuriperintöä sukupolvelta toiselle, kartuttaa tarvittavaa tietoa ja osaamista sekä lisätä tietoisuutta yhteiskunnan perustana olevista arvoista ja toimintatavoista. Sen tehtävänä on myös kehittää kykyä arvioida asioita kriittisesti, luoda uutta kulttuuria sekä uudistaa ajattelu- ja toimintatapoja.

Kauhavan opetussuunnitelmatyön ohjausryhmä määrittelee vuosittain perusopetukseen yhden laaja-alaisen osaamisen taidon, jota perusopetuksessa erityisesti painotetaan. Laaja-alaisen osaamisen taidot käydään läpi oppilaiden ja huoltajien kanssa koulun määrittelemällä tavalla. Koulujen laaja-alaisen osaamisen taitojen toteutumista arvioidaan koulun toimintakertomuksessa. Perusopetuksen yhtenäisyyttä edistetään painottamalla erityisesti siirtymävaiheiden toimijoiden yhteistyötä maakunnallisen suunnitelman mukaisesti.

4. Yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuri

4.1. Toimintakulttuurin merkitys ja kehittäminen

Toimintakulttuurin kehittämisen perusedellytys on toisia arvostava, avoin ja vuorovaikutteinen sekä kaikkia yhteisön jäseniä osallistava ja luottamusta rakentava keskustelu.

4.2. Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet

Kauhavalla kasvatus- ja opetuslautakunta jakaa kouluille tuntikehyksen. Sen avulla mahdollistetaan tarkoituksenmukaiset oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt.

Koulut kirjaavat lukuvuosisuunnitelmaan menettelytavat koulun toimintakulttuurin kehittämisessä sekä oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt. Koulut kirjaavat lukuvuosisuunnitelmaan oppimisympäristöjen ja työtapojen valintaa, käyttöä ja kehittämistä ohjaavat tavoitteet, periaatteet ja erityiskysymykset. Lukuvuosisuunnitelmaan kirjataan, miten koulut toteuttavat liikunnallisen elämäntavan edistämistä ja miten toteutumista seurataan, arvioidaan ja kehitetään.

Kauhavalla kannustetaan ja rohkaistaan kouluja omaleimaisen toimintakulttuurin luomiseen. Koulut kirjaavat toimintakulttuurinsa koulujen lukuvuosisuunnitelmaan. Vuosittain koulujen toimintakertomusten yhteydessä tarkastellaan ja arvioidaan toimintakulttuurin toteutumista.

Kauhavalla oppilaanohjaus järjestää maakunnallisen ohjaussuunnitelman mukaisesti. Kauhavan perusopetuksessa on käytössä yhteinen ohjaussuunnitelma, jota koulut täydentävät tarvittaessa. Ohjaussuunnitelmassa on kuvattu oppilaan ohjauksen järjestämisen rakenne, toimintatavat, työn ja vastuun jako sekä työskentely monialaisissa verkostoissa, kodin ja koulun yhteistyö ohjauksessa, työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt.

4.3. Oppimisympäristöt ja työtavat

Koulut kirjaavat omiin lukuvuosisuunnitelmiinsa tarkennukset oppimisympäristöön ja työtapoihin liittyen. Liikunnallisen elämäntavan edistäminen huomioidaan koulujen toimintaympäristöjen rakentamisessa ja käyttömahdollisuuksissa. Koulupäivien aikana liikunnallista elämäntapaa edistävät oppituntien toiminnallisuutta vahvistavat pedagogiset ratkaisut, erilaisten oppimisympäristöjen hyödyntäminen, liikuntavälineiden monipuoliset käyttömahdollisuudet sekä liikkumista edistävät ratkaisut välitunneilla, siirtymätilanteissa ja koulun yhteisissä tilaisuuksissa.

4.4. Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

Koulut kirjaavat omiin vuosisuunnitelmiinsa monialaisten oppimiskokonaisuuksien sisällöt, tavoitteet ja arvioinnin. Jokaisen oppilaan opintoihin tulee sisältyä vähintään yksi monialainen oppimiskokonaisuus lukuvuodessa. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteutumista arvioidaan koulun toimintakertomuksessa.

Perusopetus järjestetään Kauhavalla pääsääntöisesti vuosiluokittain etenevästi. Opetuksen eheyttäminen on tärkeä osa perusopetuksen yhtenäisyyttä tukevaa toimintakulttuuria. Opetuksen eheyttäminen edellyttää sekä opetuksen sisältöä että työtapoja koskevaa pedagogista lähestymistapaa. Monialaiset oppimiskokonaisuudet ovat yksi esimerkki opetuksen eheyttämisestä.

5. Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyön järjestäminen Kauhavalla

5.1. Yhteinen vastuu koulupäivästä

Lähtökohtana on yhteinen vastuu ja huolenpito jokaisen hyvästä ja turvallisesta koulupäivästä. Kasvatustyö ja hyvinvoinnin edistäminen kuuluu koulun kaikille aikuisille tehtävästä riippumatta.

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Tämän vuoksi kouluun ei saa tuoda eikä koulussa pitää hallussa laissa kiellettyjä esineitä tai aineita: alkoholilain, huumausainelain ja tupakkalain mukaisia tuotteita tai vahingoittamiseen soveltuvia aineita tai lyömiseen soveltuvia esineitä (järjestyslaki) tai omaa tai toisen turvallisuutta vaarantavia tai erityisesti omaisuuden vahingoittamiseen soveltuvia esineitä tai aineita.

Koulun opettaja tai rehtori/koulunjohtaja ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Koululla ei ole kuitenkaan toimivaltaa määrätä rangaistuksia koulumatkoilla sattuneista tapauksista. Järjestyssäännöt eivät ole voimassa koulumatkalla.

Kouluun kiinnittyminen ja poissaolojen ehkäiseminen

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen tarpeiden varhainen havaitseminen sekä riittävä ja oikea-aikainen tuki ehkäisee poissaoloja. Oppimisen sujuminen, onnistumiset ja kannustava palaute tukevat kouluun kiinnittymistä. Ennaltaehkäisevä toiminta poissaoloihin puuttumisen mallissa on yhteisöllisen opiskeluhoollon keinoin tukea oppilaiden osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia edistävän toiminnan lisäämistä. Vuorovaikutteinen yhteistyö kodin ja koulun välillä sekä positiivisen palautteen antaminen, oppilaan yksilöllinen kohtaaminen lisäävät koulussa viihtymistä.

Poissaolojen seuranta, niistä ilmoittaminen ja niihin puuttuminen

Oppilaan tulee osallistua perusopetukseen, jollei hänelle ole erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty vapautusta (Pol35 §). Luvallisia koulun hyväksymiä poissaoloja ovat sairaus, sekä pyydytyt ja myönnettyt poissaolot. Poissaolojen ilmoittamiseen ja seurantaan käytetään ensisijaisesti Wilma-järjestelmää.

Oppilaan huoltajien tai laillisen edustajan tulee ilmoittaa luokanopettajalle tai ryhmänohjaajalle oppilaan sairauteen liittyvästä poissaolosta mahdollisimman pian. Mikäli oppilas on poissa koulusta huoltajien tai laillisen edustajan siitä ilmoittamatta, on opettajan tai ryhmänohjaajan tiedusteltava

huoltajilta tai lailliselta edustajalta poissaolon syytä. Jos oppilaan yksittäiset luvattomat poissaolot ovat toistuvia, opettajan tai ryhmänohjaajan on keskusteltava asiasta oppilaan ja huoltajien tai laillisen edustajan kanssa. Luokanopettajalla ja ryhmänohjaajalla on velvollisuus sopia yksilökohtaisen opiskeluhuollon monialaisen asiantuntijaryhmän koollekutsujan kanssa ryhmän koollekutsumisesta, jos oppilaan luvattomat poissaolot tai jatkuvat yksittäiset poissaolot jatkuvat, eikä asian käsittely oppilaan huoltajan tai laillisen edustajan kanssa tuota tulosta. Luvan tilapäiseen poissaoloon myöntää kolmeen päivään asti oppilaan opettaja tai ryhmänohjaaja. Pidemmistä poissaoloista päättää rehtori/koulunjohtaja saatuaan asiasta huoltajien tai laillisen edustajan kirjallisen hakemuksen. Hakemus pidemmistä poissaoloista on tehtävä riittävän ajoissa. Huoltajien tai laillisen edustajan tulee varmistaa, että oppilas huolehtii koulutehtävänsä poissaoloajaltaan. Selvittämättömiin poissaoloihin puututaan heti. Jos selvitettyjä poissaoloja on toistuvasti, myös silloin luokanopettaja/ryhmänohjaaja keskustelee asiasta oppilaan ja huoltajien tai laillisen edustajan kanssa. Jos oppilaan koulunkäynti vaarantuu luvattomien poissaolojen takia, eikä tukitoimista ole ollut apua, yksilökohtaisen opiskeluhuollon monialaisessa asiantuntijaryhmässä arvioidaan lastensuojeluilmoituksen tarvetta. Luokanopettajan tai ryhmänohjaajan tulee seurata jatkuvasti poissaolomääriä.

Erityistä tarkkaavaisuutta tarvitaan siirtymävaiheissa tai selvittämättömien poissaolojen määrän kasvaessa. Kauhavalla on käytössä ohjeistus Kauhavan perusopetuksen poissaoloihin puuttumisen malli (Liite 1) poissaoloihin puuttumisessa.

5.2. Yhteistyö

Opetustoimi ja koulu tekevät monipuolista yhteistyötä perusopetuksen yhtenäisyyden, eheyden ja laadun varmistamiseksi, toiminnan avoimuuden lisäämiseksi sekä oppilaiden oppimisen ja kasvun tukemiseksi. Yhteistyötä tarvitaan myös oppimisympäristöjen monipuolisuuden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin turvaamiseksi. Yhteistyö on suunnitelmallista ja sen toteutumista arvioidaan yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa.

Oppilaiden osallisuus

Koulutyö järjestetään siten, että sen perustana on oppilaiden osallisuus ja kuulluksi tuleminen. Perusopetuslain mukaan koululla tulee olla sen oppilaista muodostuva oppilaskunta. Oppilaiden osallisuutta tuetaan koulun järjestämällä oppilaskuntatoiminnalla. Oppilaat osallistuvat koulutyössä monialaisten oppimiskokonaisuuksien ja valinnaisaineiden suunnitteluun sekä yhteisölliseen opiskeluhooltoon.

Oppilaskunnan ja sen toimielinten tehtävänä on edistää oppilaiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista. Se innostaa oppilaita esittämään näkemyksiään, toimimaan ja vaikuttamaan omiin ja yhteisiin asioihin. Koulut kirjaavat koulukohtaiset täsmennykset oppilaiden osallisuudesta lukuvuosisuunnitelmaan.

Oppilaiden osallisuutta tuetaan ja kiusaamattomuutta edistetään vuorovaikutus- ja tunnetaitojen harjaannuttamisella niin toimintakulttuurin läpäisevän yrittäjämäisen toimintatavan kontekstissa kuin

osana muutakin eteläpohjalaista perusopetuksen opetussuunnitelmaa. Tämän lisäksi kouluilla voi olla käytössä tunne- ja vuorovaikutustaitoihin liittyviä materiaaleja (esim. Friends, KiVa-koulu). Kiusaamistapauksia varten on olemassa Kiusaamisen selvittäminen Kauhavan kaupungin esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa-lomake.

Kodin ja koulun yhteistyö

Vastuu kodin ja koulun yhteistyön edellytysten kehittämisestä on opetuksen järjestäjällä. Yhteistyö edellyttää koulun henkilöstön aktiivisuutta ja aloitteellisuutta sekä keskustelua ja tiedottamista huoltajan tai laillisen edustajan, opettajan ja oppilaan oikeuksista sekä velvollisuuksista. Yhteistyön lähtökohtana on eri osapuolien keskinäinen kunnioitus. Kodin ja koulun yhteistyössä otetaan huomioon perheiden erilaisuus, yksilölliset tarpeet sekä perheen kieli- ja kulttuuritausta. Koulut kirjaavat kodin ja koulun yhteistyömuodot lukuvuosisuunnitelmaan. Kodin ja koulun välisen yhteistyön tavoitteena on oppilaan kokonaisvaltainen hyvinvointi. Kodin tehtävänä on tukea koulussa tapahtuvaa opetustyötä ja koulussa tuetaan kodin tekemää kasvatustyötä.

Kauhavalla kodin ja koulun välisessä yhteydenpidossa pääasiallinen väline on Wilma-käyttöjärjestelmä. Koulu tiedottaa huoltajille koululla tapahtuvasta toiminnasta.

Koulun sisäinen yhteistyö ja yhteistyö muiden tahojen kanssa

Henkilöstön tiivis yhteistyö edesauttaa koulun kasvatus- ja opetustavoitteiden toteuttamista. Koulut tekevät myös keskinäistä yhteistyötä. Tavoitteena on edistää opetuksen kehittämistä ja yhtenäisyyttä sekä vahvistaa henkilöstön osaamista. Eheän oppimispolun varmistamiseksi koulu toimii yhteistyössä varhaiskasvatuksen, esiopetuksen sekä lukioden ja ammatillisten oppilaitosten kanssa. Hyvä yhteistyö kerho-, sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan kanssa edistää oppilaiden hyvinvointia. Yhteistyö nuoris-, kirjasto-, liikunta- ja kulttuuritoimen, poliisin sekä seurakuntien, järjestöjen, yritysten ja muiden lähiympäristön toimijoiden kanssa lisää oppimisympäristöjen monipuolisuutta ja tukee koulun kasvatustehtävää. Koulun johtaja/rehtori päättää ja sopii yhteistyömuodoista koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Yhteistyömuodot kirjataan koulun lukuvuosisuunnitelmaan. Yhteistyön toteutuminen kirjataan koulun toimintakertomukseen.

5.3. Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten toimien käyttö

Jos perusopetuksessa oleva oppilas käyttäytyy uhkaavasti tai väkivaltaisesti ja vaarantaa toisen oppilaan tai muun henkilön turvallisuuden, häneltä voidaan evätä opetus jäljellä olevan koulupäivän ajaksi. Opetuksen epääminen on mahdollista myös, jos oppilaan häiritsevä käyttäytyminen vaikeuttaa kohtuuttomasti opetusta. Jäljellä olevan koulupäivän lisäksi myös seuraava koulupäivä voidaan evätä oppilaalta perustellusta syystä, jos opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa sen suunnitteluun, miten oppilaan turvallinen paluu takaisin opetukseen toteutetaan.

Opetuksen epäämisessä oppilaalle laaditaan suunnitelma opintojen etenemiselle. Suunnitelman Wilmassa avaa luokanopettaja/ryhmänohjaaja. Suunnitelmaan kirjataan oppilaan opetuksen toteuttaminen ja seuranta epäämisen aikana ja suunnitelma turvallisen opetukseen palaamisen tukemiseksi.

Suunnitelmaan kirjataan oppilaan opetuksen toteuttamisen ja seurannan vastuuhenkilöt. Suunnitelmalomake on Wilman tuki -välilehdellä. Opetuksen epäämisen ajalle täytettävä suunnitelmalomake täytetään soveltuvin osin. Oppilasta ja huoltajaa/laillista edustajaa tulee kuulla suunnitelman laatimisessa.

Tarvittaessa koulun toimesta ollaan yhteydessä koulun opiskeluhuollon palveluihin sekä opetuksen epäämisen aikana että oppilaan palatessa opetukseen.

Kasvatuskeskustelut ja kurinpidolliset keinot sekä turvaamistoimet perusopetuksessa

Keino tai toimi	Toimivaltainen vastuuhenkilö	Kuuleminen, ilmoittaminen, kirjaaminen	Muuta huomioitavaa
KASVATUSKESKUSTELU			
Kasvatuskeskustelu, ensisijainen toimi (POL 35 a §)	Opettaja tai rehtori	Ilmoitettava huoltajalle, jolla mahdollisuus osallistua. Kirjattava.	Max. 2 tuntia. Yksilöidään teko, syyt, seuraukset ja korjaavat keinot.
OPPILAAN VELVOLLISUUDET			
Siivousvelvoite (POL 35 §) jos tekijä on varmuudella tiedossa ja yksilöitävissä	Opettaja tai rehtori	Mikäli tehtävä suoritetaan oppilaan työpäivän ulkopuolella, siitä tulee ilmoittaa oppilaan huoltajalle. Määriteltävä kirjaus-, ilmoitus- ja arkistointikäytännöt	Max. 2 tuntia. Valvonta järjestettävä. Turvallisuudesta huolehdittava. Oppilas ei voi tehtävän suorittamisen vuoksi jäädä pois opetuksesta. Tehtävän suorittaminen tulee ottaa huomioon päätettäessä muista lainmukaisista toimenpiteistä.
Tekemättömät kotitehtävät (POL 35 §, 36 §, 36 a § ja perusopetusasetus (852/1998) 18 §)	Opettaja	Ilmoitettava huoltajalle. Kirjaaminen määritellysti.	Valvottava.
KURINPIDOLLISET KEINOT			
Opetustilasta poistaminen jäljellä olevan oppitunnin ajaksi (POL 36 §, 36 a §, 36 h §, perusopetusasetus (852/1998) 18 §)	Opettaja tai rehtori tai molemmat yhdessä	Ilmoitettava huoltajalle ennalta määritellyllä tavalla. Kirjaaminen määritellyllä tavalla.	Valvonta järjestettävä. Jos on käytetty välttämättömiä voimakeinoja, tehdään kirjallinen selvitys opetuksen järjestäjälle.
Jälki-istunto opetuksen häiritseminen, järjestyksen rikkominen, vilpillinen käytös (POL 36 §, 36 a §, perusopetusasetus (852/1998) 18 §)	Opettaja tai rehtori	Oppilasta on kuultava. Ilmoitettava huoltajalle ennalta määritellyllä tavalla. Kirjaaminen määritellyllä tavalla.	Max. 2 tuntia. Yksilöidään teko, hankitaan riittävä selvitys, valvottava. Ei oppituntien aikana. Hiljaa istuttaen tai teettämällä ikään ja tekoon suhteutettuja kehittäviä tehtäviä.
Opetuksen epääminen enintään jäljellä olevan ja seuraavan työpäivän ajaksi. Turvaamistoimi, jos oppilaan tai jonkun muun turvallisuus kärsii oppilaan käyttäytymisen vuoksi	Rehtori	Ilmoitettava huoltajalle ja tarvittaessa sosiaalihuollon toimeenpanosta vastaavalle viranomaiselle. Kirjattava määritellyllä tavalla. Oppilaalle tulee	Valvonta järjestettävä. Jos poistetaan välttämättömin voimakeinoin, annettava kirjallinen selvitys opetuksen järjestäjälle.

(POL 36 §, 36 a §, 36 h §, perusopetusasetus (852/1998) 18 §)		tarjota mahdollisuus keskustella koulupsykologin tai kuraattorin kanssa sekä järjestettävä muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja oppilaan palatessa opetukseen. Oppilaalle tehdään suunnitelma opetuksen järjestämisestä epäämisen aikana ja turvallisen opetukseen palaamisen tukemiseksi.	
Kirjallinen varoitus (POL 36 §, 36 a §, 36 h §)	Kunta päättää toimivallasta.	Kuultava oppilasta ja huoltajaa. Huoltajalle kirjallinen päätös valitusosoituksella. Hallintopäätös, kirjattava määritellyllä tavalla.	
Määräaikainen erottaminen vakava rikkomus tai toistuva piittaamattomuus jatkuu muiden kurinpidollisten toimien jälkeen (POL 36 §, 36 a §, 36 h §)	Monijäseninen toimielin, toimivallasta päätetty johtosäännössä.	Kuultava oppilasta ja huoltajaa. Huoltajalle kirjallinen päätös valitusosoituksella. Hallinnollinen päätös, täytäntöönpanosta päätettävä ja päätös perusteltava. Tiedoksi sosiaaliviranomaiselle.	Max. 3 kk. Yksilöidään teko, hankitaan riittävä selvitys, järjestetään tarvittava opiskeluhoito, järjestetään opetus, laaditaan henkilökohtainen suunnitelma opetuksesta.
TURVAAMISTOIMET			
Poisotto-oikeus (POL 36 d §) Kielletty tai vaarallinen esine tai aine, jolla häiritsee tai joka häiritsee opetusta/oppimista. Ensin pyydetään antamaan pois. Jos ei anna, on oikeus ottaa pois. Häirintään käytetty esine annetaan työpäivän päätyttyä takaisin. Kielletyt esineet tai aineet huoltajalle tai poliisille hallussapito-oikeuden mukaisesti.	Rehtori tai opettaja tai yhdessä ennalta laaditun suunnitelman ja ohjeiden mukaan.	Ilmoitettava huoltajalle mahdollisimman pian. Kirjattava, samoin hävittäminen ja takaisin luovuttaminen on kirjattava.	Viimesijainen puuttumiskeino. Varmistettava turvallisuus, hienotunteisuus, henkilökohtainen koskemattomuus. Jos on käytetty välttämättömiä voimakeinoja, tehdään kirjallinen selvitys opetuksen järjestäjälle.
Tarkastamisoikeus (POL 36 e §, 36 f §) Jos on ilmeistä, että oppilaalla on hallussaan turvallisuutta vaarantava kielletty esine tai aine, eikä oppilas luovuta tai osoita, ettei hänellä ole sellaista hallussaan.	Opettaja ja rehtori	Ilmoitettava huoltajalle mahdollisimman pian. Kirjattava.	Oppilaalle ilmoitettava syy. Tarkastaja samaa sukupuolta, ja oltava toinen täysi-ikäinen koulun henkilökuntaan kuuluva läsnä. Oppilaan pyynnöstä läsnä hänen valitsemansa henkilökunnan jäsen, jos se on mahdollista.

Kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten toimien käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Lainsäädäntö velvoittaa, että oppilas suorittaa tehtävänsä tunnollisesti, käyttäytyy muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimii siten, ettei hän vaaranna toisten oppilaiden tai opiskelijoiden, kouluyhteisön tai opiskeluympäristön terveyttä ja turvallisuutta. Jos oppilas laiminlyö perusopetuslain mukaisten velvollisuuksien asianmukaisen noudattamisen tai esim. rikkoo koulun järjestyssääntöjä, häntä voidaan ojentaa tai häneen voidaan kohdistaa kurinpitotoimia.

Kurinpitotoimenpiteet alkavat aina oppilaan kuulemisella. Oppilaalla on silloin mahdollisuus selittää toimintaansa, oikaista mahdollinen väärinkäsitys tms. Kuuleminen tehdään aina mahdollisimman pian ja yleensä vasta sen jälkeen asiasta ilmoitetaan kaikille asiaan liittyvien lasten huoltajille. Kaikissa kurinpitotoimissa ja rangaistuksissa on huoltajille ilmoitettava asiasta ja asia on kirjattava. Kirjaaminen tehdään oppilaan Wilmaan. Kirjallisessa varoituksessa ja määräaikaisessa erottamisessa on huoltajille tai lailliselle edustajalle varattava mahdollisuus tulla kuulluksi ennen rangaistuksen määräämistä.

Koulu käyttää lakisääteistä julkista valtaa. Huoltajan/laillisen edustajan lupaa kurinpitotoimiin ei tarvita, eikä oppilaan kuulemisessa ole huoltajalla/laillisella edustajalla oikeutta vaatia olla läsnä. Huoltajat/laillinen edustaja eivät voi myöskään mitätöidä koulun antamaa rangaistusta. Jos huoltaja/laillinen edustaja haluaa selvittää rangaistuksen syitä, tulee hänen olla ensisijaisesti yhteydessä rangaistuksen määränneeseen opettajaan ja sen jälkeen tarvittaessa rehtoriin/koulunjohtajaan.

Järjestyssäännöt

Jokaisella koululla tulee olla järjestyssäännöt. Järjestyssäännöillä edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Järjestyssäännöissä voidaan antaa kouluyhteisön turvallisuuden ja viihtyisyyden kannalta tarpeellisia määräyksiä käytännön järjestelyistä ja asianmukaisesta käyttäytymisestä sekä tarkempia määräyksiä esineistä tai aineista sekä niiden käytöstä ja säilytyksestä. Lisäksi määräyksiä voidaan antaa koulun omaisuuden käsittelyistä, koulun tilojen siisteydestä huolehtimisesta sekä oleskelusta ja liikkumisesta koulurakennuksissa ja koulualueella. Järjestyssääntöjen luomiseen ja päivittämiseen otetaan oppilaat, huoltajat ja henkilökunta tiiviisti mukaan. Järjestyssäännöt tulee päivittää vuosittain.

5.4. Opetuksen järjestämistapoja

5.4.1. Toiminta-alueittain järjestettävä opetus

Toiminta-alueittain järjestettävässä opetuksessa opiskellaan oppiainejaon sijaan toiminta-alueittain. Oppilaalla on ensisijainen oikeus opiskella oppiaineittain. Toiminta-alueittain järjestettävään opetukseen siirrytään vasta, kun oppilas ei oppimiskykyyn vaikuttavan vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen vuoksi eikä tukitoimista tai oppimäärien rajaamisesta huolimatta pysty opiskelemaan oppiaineittain. Kauhavalla toiminta-alueittain järjestettävää opetusta järjestetään Alahärmän yhtenäiskoulussa.

5.4.2. Joustava perusopetus

Perusopetuslain mukaan kunta voi järjestää päättämässään laajuudessa perusopetuksen 7–9-vuosi-
luokkien yhteydessä annettavaa joustavan perusopetuksen toimintaa. Joustavan perusopetuksen toi-
minta on tarkoitettu niille 7–9-luokkien oppilaille, joilla on alisuoriutumista ja koulumotivaation puu-
tetta tai oppilaille, joita näyttäisi uhkaavan syrjäytyminen jatkokoulutuksesta tai työelämästä. Oppilas
valitaan toimintaan oppilaan ja hänen huoltajiensa tekemän hakemuksen perusteella. Opetuksen jär-
jestäjä päättää oppilasvalinnan perusteista ja valintamenettelystä. Oppilasvalinnasta tehdään hallinto-
päättös. Joustavassa perusopetuksessa noudatetaan yleisiä arvioinnin periaatteita. Arviointimuotoja
ovat itsearviointi, väliarviointikeskustelut, lukuvuosiarviointi sekä arviointi työpaikkaopiskelusta. Jous-
tavan perusopetuksen toiminnan tavoitteena on vahvistaa kokonaisvaltaisesti oppilaan opiskelumoti-
vaatiota ja elämänhallintaa. Perusopetuksen oppimäärän suorittamisen lisäksi tavoitteena on tukea
oppilasta toisen asteen koulutukseen siirtymisessä sekä antaa valmiudet selviytyä opiskelussa. Ope-
tus järjestetään koulussa lähiopetuksena ja osaksi työpaikoilla sekä muissa oppimisympäristöissä oh-
jattuna opiskeluna. Joustavassa perusopetuksessa painotetaan toiminnallisia ja työpainotteisia opis-
kelumenetelmiä. Opetuksen järjestäjä vastaa siitä, että kaikissa oppimisympäristöissä on huolehdittu
työturvallisuudesta. Opetuksen järjestäjän tulee perehdyttää joustavan perusopetuksen tehtävissä
toimivat henkilöt tietosuojaan ja salassapitoon liittyviin säädöksiin. Opetuksen järjestäminen monia-
laisesti edellyttää, että opettajan lisäksi toimintaan osallistuu nuorten sosiaalisen kasvun tukemiseen,
perheiden kanssa tehtävään yhteistyöhön sekä muuhun tuki- ja neuvontatyöhön perehtynyt, opetuk-
sen järjestäjän nimeämä henkilö tai henkilöitä. Toiminnan suunnittelua ja organisointia varten voi-
daan muodostaa ohjausryhmä. Kauhavalla joustavaa perusopetusta järjestetään Kauhavan yhtenäis-
koulussa.

5.4.3. Opinnoissa eteneminen tavoitekokonaisuuksittain

Tavoitekokonaisuuksittain etenemisellä tarkoitetaan, että oppilas opiskelee hänelle laaditun suunni-
telman mukaisesti yhdessä tai useammassa oppiaineessa tavoitekokonaisuuksittain vuosiluokittain
etenemisen sijaan. Opetuksen järjestäjä tekee hallintopäätöksen perusopetuksen oppimäärästä ja
opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamisesta. Tavoitekokonaisuuksittain opinnoissa etenevälle
oppilaalle laaditaan suunnitelma. Suunnitelman laativat oppilaan opettajat yhteistyössä oppilaan ja
hän huoltajansa/laillisen edustajan kanssa.

5.4.4. Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus

Kauhavan perusopetuksessa järjestetään valmistavan opetuksen lisäopetusta. Lisäopetus on tarkoi-
tettu perusopetukseen valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyville oppilaille, joilla ei ole
vielä riittävää peruskielitaitoa koulun opetuskielessä.

Lisäopetuksen tarpeen arvioinnin tekevät oppilaan valmistavan opetuksen opettajat yhteistyössä S2-
opettajan kanssa. Arviointi tehdään lähtökohtaisesti valmistavan opetuksen loppuvaiheessa. Lisäope-
tuksen lähtökohtana on oppilaan vuosiluokan tavoitteet ja sisällöt. Arvioinnissa noudatetaan perus-
opetuksen arvioinnin periaatteita. Lisäopetusta järjestetään enintään vuoden ajaksi.

Lisäopetusta voidaan järjestää yhteistyössä valmistavan opetuksen kanssa. Lisäopetukseen nimetään vastuuopettaja. Lisäopetukseen voidaan laatia oppilaalle lisäopetuksen suunnitelma opiskelun ja oppimisen tueksi. Tarvetta lisäopetukseen arvioidaan oppiainekohtaisesti koko lisäopetuksen ajan yhteistyössä perusopetuksen opettajien kanssa. Lisäopetuksen oppilaalla on oikeus ryhmäkohtaisiin tukimuotoihin ja oppilaskohtaisiin tukitoimiin. Lisäopetuksen järjestämisessä tehdään yhteistyötä oppilaan huoltajan tai laillisen edustajan kanssa.

5.4.5. Yhdysluokkaopetus

Yhdysluokalla tarkoitetaan opetusryhmää, jossa opiskelee eri vuosiluokilla olevia tai eri-ikäisiä oppilaita. Yhdysluokka voidaan perustaa joko oppilasmäärän pienuuden vuoksi tai pedagogisista syistä. Opetus yhdysluokassa voidaan toteuttaa kokonaan oppilaiden vuosiluokkien mukaisesti tai osittain vuorokurssiperiaatetta noudattaen. Vuorokurssittain opiskeltaessa tulee huolehtia opiskeltavien sisältöjen jatkuvuudesta ja johdonmukaisesta etenemisestä. Erityisesti on huolehdittava oppilaiden opiskelutaitojen kehittymisestä. Mikäli oppilas siirtyy vuorokurssiperiaatteen mukaisesta opiskelusta vuosiluokittain etenevään opiskeluryhmään, oppilaan opetus järjestetään yksilöllisesti mahdollisen puuttuvan oppimäärän tai sen osan suorittamiseksi. Yhdysluokkaopetuksen tarve määritellään Kauhavalla koulukohtaisesti kasvatus- ja opetuslautakunnan päätöksen mukaan. Yhdysluokkaopetuksessa tuntijako tulee toteutua siten, että vähintään kahden vuoden sisällä kunkin ikäluokan tuntimäärät vastaavat yhteisen tuntijaon tuntimääriä.

5.4.6. Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

Kauhavalla osallistutaan maakunnalliseen etäyhteyksiä hyödyntävään opetukseen tarpeen mukaan esim. katsomusaineiden opetuksessa.

5.4.7. Erikoissairaanhoidon potilaana olevan oppilaan opetus ja konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu

Seinäjoen kaupungin ylläpitämässä Ruutipuiston sairaalaopetuksessa järjestetään opetusta erikoissairaanhoidossa oleville oppilaille. Erikoissairaanhoidossa olevan oppilaan opetus järjestetään ensisijaisesti oppilaan lähikoulussa.

Seinäjoen sairaalaopetuksen yksikkö järjestää konsultatiivista sairaalaopetuspalvelua Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen kunnille. Konsultaation tehtävänä on tukea oppilaan opiskelua lähikoulussa mahdollisimman pitkälle, jos se on oppilaan edun mukaista.

5.4.8. Perusopetuksen poikkeava järjestäminen

Perusopetuksen poikkeavaa järjestämistä voidaan soveltaa oppilaalle, joka siirtyy perusopetukseen esimerkiksi ulkomailta, valmistavasta opetuksesta, kotiopetuksesta tai yksityiseltä opetuksen järjestäjältä.

5.4.9. Opetus erityisissä tilanteissa

Oppilaan opetuksen järjestäminen ja oppilaan tarvitsema tuki edellyttävät erityistä pohdintaa esimerkiksi oppilaan sairastuessa vakavasti tai vaikeassa elämäntilanteessa.

5.5. Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta

Opetus ja kasvatustulee järjestää yhteistyössä kotien ja huoltajien/laillisen edustajan kanssa siten, että jokainen oppilas saa oman kehitystasonsa ja tarpeidensa mukaista opetusta, ohjausta ja tukea. Vastuu kodin ja koulun yhteistyön edellytysten kehittamisestä on opetuksen järjestäjällä. Yhteistyö edellyttää koulun henkilöstön aktiivisuutta ja aloitteellisuutta sekä keskustelua ja tiedottamista huoltajan/laillisen edustajan, opettajan ja oppilaan oikeuksista sekä velvollisuuksista. Yhteistyön lähtökoh- tana on eri osapuolien keskinäinen kunnioitus. Kodin ja koulun yhteistyössä otetaan huomioon per- heiden erilaisuus, yksilölliset tarpeet sekä perheen kieli- ja kulttuuritausta.

Koulun kerhotoiminta

Kerhotoiminta on koulussa tapahtuvaa harrastustoimintaa. Kerhotoiminnan tavoitteena on tuottaa elämyksiä, syventää perusopetuksen oppimäärää, lisätä kouluviihtyvyyttä, antaa onnistumisen tun- teita sekä kehittää oppilaan taitoja.

Koulun kirjastotoiminta

Koulun kasvatus- ja opetustyön tukemiseksi järjestettävää koulukirjastotoimintaa voidaan toteuttaa yhteistyössä lähikirjaston kanssa.

Kouluruokailu

Kauhavan kaupungin ruokahuolto toteutetaan osana tilapalveluja. Koulun aikuiset huolehtivat ruokailun ohjauksesta, valvonnasta ja tapakasvatuksesta. Oppilaita ohjataan ruokahävikin välttämiseen. Kouluateria kattaa noin kolmanneksen oppilaan päivittäisestä energiatarpeesta. Koulu- ruokailussa noudatetaan valtion ravitsemusneuvottelukunnan antamia kouluruokailusuosituksia. Ruokajuomaksi tarjotaan rasvatonta ja vähärasvaista maitoa ja piimää. Levitteenä käytetään kasviras- vapohjaisia levitteitä. Tarvittavista erityisruokavalioista on ilmoitettava keskuskeittiölle. Erityisruokava- liosta esitetään lääkärin antama todistus. Kauhavan kaupungin kotisivulla on lomake, jolla huoltaja voi ilmoittaa lapsen erityisruokavalioista.

Välitunnit, päivänavaukset ja muut koulun yhteiset tapahtumat

Perusopetusasetuksen mukaan opetukseen tulee käyttää tuntia kohti vähintään 45 minuuttia. Koulut kirjaavat välitunneista tarkennukset lukuvuosisuunnitelmaan. Koulupäivä aloitetaan lyhyellä päivän- avauksella. Koulun yhteisöllisyyden ja oppilaiden terveen kehityksen, sosiaalisten suhteiden sekä opis- kelussa jaksamisen kannalta välitunnit, päivänavaukset ja monenlaiset yhteiset tapahtumat ovat tär- keitä.

Koulumatkat ja koulukuljetukset

Oppilaita kannustetaan kulkemaan koulumatkat terveyttä ja kuntoa edistävällä tavalla. Yhdessä ko- tien kanssa ohjataan oppilaita huolehtimaan koulumatkalla omasta ja muiden turvallisuudesta sekä käyttäytymään asiallisesti matkan aikana. Koulukuljetuksien odotusaikojen valvonnasta ja ohjatusta toiminnasta sekä matkojen aikaisesta turvallisuudesta huolehditaan kouluittain sopimalla yhteisistä

menettelytavoista. Niistä sekä kuljetusjärjestelyistä tiedotetaan oppilaita ja huoltajia. Kauhavalla on esi- ja perusopetuksen oppilaille käytössä kasvatus- ja opetuslautakunnan hyväksymä kuljetussääntö.

6. Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellyt arvioinnin linjauksia noudatetaan Kauhavan perusopetuksessa sellaisenaan. Myös valtakunnalliset arviointikriteerit 6. vuosiluokan loppuun sekä päättöarvioinnin kriteerejä noudatetaan sellaisenaan.

6.13. Kauhavan perusopetuksen täsmennykset oppilaan oppimisen ja osaamisen arvioinnista

Todistusohjat ovat Primus -hallinto-ohjelman tulostustiedostossa.

6.13.1. Yhteistyö huoltajien kanssa arvioinnin osalta

Arvioinnin toteuttaminen edellyttää yhteistyötä kotien kanssa. Yhteistyön tavoitteena on selkiyttää huoltajille/lailliselle edustajalle arvioinnin periaatteita ja käytänteitä. Oppilaan ja huoltajan/laillisen edustajan tulee saada riittävästi tietoa oppilaan oppimisesta, osaamisesta, työskentelystä ja käyttäytymisestä. Oppilaalla ja huoltajalla on oikeus saada tieto arvioinnin perusteista ja siitä, miten niitä on sovellettu oppilaan arviointiin.

6.13.2. Arvioinnista tiedottamisen muodot

Opettajat huolehtivat, että tavoitteet ja arviointiperusteet ovat oppilaiden ja huoltajien/laillisen edustajan tiedossa. Opettaja tiedottaa oppilaita ja huoltajia/laillista edustajaa lukukausien, oppimisjaksojen tai oppimiskokonaisuuksien alussa käyttämistään arviointitavoista ja -kriteereistä. Arvioinnista kirjataan koulun lukuvuosisuunnitelmaan tarkennukset.

6.13.3. Käyttäytymisen arviointi ja sen perustana olevat tavoitteet

Käyttäytymisen tavoitteet perustuvat koulun toimintatapoihin ja järjestyssääntöihin. Oppilaan käyttäytymiseen liittyvät tarpeet tulee tarvittaessa kirjata oppilaskohtaisen tuen toteuttamista koskevaan suunnitelmaan, jotta ne voidaan ottaa huomioon käyttäytymisen arvioinnissa.

6.13.4. Valinnaisten aineiden arviointi sen mukaan, miten opetuksen järjestäjä niitä tarjoaa

Valinnaisten aineiden osalta Kauhavalla noudatetaan maakunnallista tuntijakoa. Vuosiluokkien 4–6 taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit koulut päättävät omien vahvuuksiensa mukaan. Perusopetuksen vuosiluokille 4–6 tarjottavista valinnaisista aineista yhden on oltava yrittäjämäinen toimintatapa maakunnallisen linjauksen mukaisesti.

Perusopetuksen vuosiluokkien 8–9 taide- ja taitoaineiden valinnaisissa aineissa 3 vuosiviikkotuntia koostuu yhdestä lyhyestä ja yhdestä pitkästä valinnaisaineesta. Myös vuosiluokkien 8–9 valinnaisten aineiden 3 vuosiviikkotuntia sisältää yhden lyhyen ja yhden pitkän valinnaisaineen. Muut valinnaiset

aineet koulut saavat muodostaa omien vahvuuksiensa mukaan. Koulut kirjaavat lukuvuosisuunnitelmaan valinnaisaineiden nimen, laajuuden, tavoitteet, sisällön ja vuosiluokat, joille sitä tarjotaan.

Valinnaiset aineet arvioidaan sen mukaan, miten koulu niitä tarjoaa. Valinnaiset aineet kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan. Koulun valinnaisaineille määritellään tavoitteet ja arvioinnin kriteerit.

6.13.5. Välitodistukset

Kauhavan perusopetuksessa vuosiluokilla 1–4 käytetään arviointikeskustelua. Väliarviointiin kuuluva arviointikeskustelu kirjataan maakunnalliseen lomakkeeseen. Vuosiluokilla 5–9 väliarviointina oppilaalle annetaan välitodistus, jossa kaikki oppiaineet arvioidaan numeroarvosanoilla.

6.13.6. Erityisen tutkinnon suorittamisen toimintatavat

Erityisen tutkinnon suorittamisessa sovitaan kirjallisesti oppilaan ja huoltajan/laillisen edustajan kanssa toimintatavat ja aikataulut.

7. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luku 7 lisätään paikalliseen opetussuunnitelmaan sellaisenaan noudatettavaksi.

Kauhavan perusopetuksen paikallisesti päätettävät tarkennukset oppimisen ja koulunkäynnin tuesta
Oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden toteuttamisen periaatteet, yhteistyökäytännöt ja vastuut kirjataan koulun lukuvuosisuunnitelmaan. Lukuvuosisuunnitelmaan kirjataan:

- rehtorin vastuut
- lukuvuosisuunnitelman laatimisen ja tarkentamisen periaatteet ja vastuut
- toiminta siirtymävaiheissa ja tiedonsiirtoon liittyvät käytännöt ja vastuut
- perusopetuksen ja esiopetuksen tuen yhteensovittamisen käytännöt
- pienryhmien koko ja muodostaminen.

Koulun toimintakertomukseen kirjataan ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamisen ja riittävyyden arviointi.

Koulun lukuvuosisuunnitelmaan kirjataan oppilaskohtaista tukea koskevan päätöksen valmistelun käytännön vastuut. Kauhavalla oppilaskohtaisen tukea koskevan päätöksen tekee hallintosäännön mukaisesti opetuspäällikkö.

Lukuvuosisuunnitelmaan kirjataan yhteistyökäytännöt huoltajan/laillisen edustajan ja oppilaan kanssa oppilaskohtaisten tukitoimien arvioinnissa, suunnittelussa ja päätöksenteossa. Lukuvuosisuunnitelmaan kirjataan myös opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaisten sekä muiden monialaisen yhteistyön tahojen kanssa tehtävän yhteistyön ja kehittämisen periaatteet.

Lukuvuosisuunnitelmaan kirjataan oppiaineen oppimäärästä sekä paikallisen opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamisesta tehtävän päätöksen käytännön valmistelut ja vastuut sekä päättämisen käytännöt ja vastuut.

8. Opiskeluhoito

Opiskeluhoitoon liittyvät asiat on kirjattu Kauhavan opiskeluhoitosuunnitelmaan.

10. Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä

Kaikkien oppilaiden opetuksessa noudatetaan yhteisiä, opetussuunnitelman perusteiden mukaisia tavoitteita ja periaatteita. Oppilaiden kielelliset valmiudet sekä kulttuuritausta otetaan huomioon oppilaan koulutyön järjestämispaikkaa ja -tapaa päätettäessä. Kaikilla oppilailla on oikeus oppimisen ja koulunkäynnin tukeen sekä opiskeluhoitoon ja opiskeluhoollon oheispalveluihin.

10.1. Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

Kauhavalla koulujen toimintakulttuuria kehitetään toisia arvostavaan, avoimeen ja vuorovaikutteiseen tapaan toimia. Kouluyhteisön jäsenten osallistavaa ja luottamusta rakentavaa keskustelua pyritään lisäämään. Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus korostuvat Kauhavalla monikielisten oppilaiden lisääntymisen myötä. Erilaiset identiteetit, kielet, uskonnot ja katsomukset elävät rinnakkain ja ovat vuorovaikutuksessa keskenään. Eri kielten käyttö rinnakkain koulun arjessa on luontevaa ja kieliä arvostetaan. Kouluja kehitetään kielitietoisiksi yhteisöiksi. Kielitietoisessa koulussa jokainen aikuinen on kielellinen malli ja myös opettamansa oppiaineen kielen opettaja.

Koulun arkeen liittyy erilaisia sosiaalisen toiminnan käytänteitä, joihin tilanteinen kieli kuuluu olennaisena osana. Kielitietoisuus tarkoittaa myös tietoisuutta siitä, miten kieli vaikuttaa yhteiskuntaan sosiaalistumiseen. Kielitietoisuuteen kuuluu myös oppilaiden omien kielten arvostaminen. Kielen oppimisen kannalta on tärkeää, että oppijoiden kielelliset ja kulttuuriset identiteetit otetaan huomioon myös opetuksessa.

10.2. Opetuksen järjestäminen

Monikielisten oppilaiden opetus järjestetään perusopetusryhmässä oppilaan tarvitsemilla oppimisen ja koulunkäynnin tukimuodoin. Mikäli oppilaan suomen kielen taito on riittämätön selviytyäkseen perusopetuksesta, oppilas osallistuu perusopetukseen valmistavaan opetukseen. Kauhavalla valmistavaa opetusta annetaan erillisissä valmistavan opetuksen opetusryhmissä tai perusopetusryhmissä. Oppilaiden oppimisen ja koulunkäynnin tueksi laaditaan suunnitelma. Suunnitelman laatii oppilaan opettaja/opettajat. Konsultaatiota voidaan pyytää erityisopettajalta.

Suunnitelma laaditaan 2 kuukauden kuluessa oppilaan opiskelun aloittamisesta. Suunnitelma arvioidaan viimeistään ennen koulun lukuvuoden päättymistä. Suunnitelman laatimisessa tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä oppilaan ja huoltajan/laillisen edustajan kanssa. Suunnitelma-lomake on Wilmassa.

Oppilaan suomen kielen taito huomioidaan opetuksessa. Oppimisen tueksi oppilas saattaa tarvita esim. käsitteiden avaamista, kuvatukea muistiinpanot reaaliaineiden teksteistä. Koetilanteiden vaatimat erityisjärjestelyt huomioidaan (esim. lisäämällä suullinen koe, kokeen teko ohjaajan, erityisopettajan tai S2-opettajan kanssa). Oppilaan kulttuuritausta otetaan huomioon opetusjärjestelyissä (esim. terveystiedon, biologian ja liikunnan opetus).

Kauhavalla tulkkauspalvelu tilataan tulkkikeskuksesta. Tulkkauksen varaa se henkilö, kenen vastuualueelle tulkattava asia kuuluu. Tulkkauksen tarve mietitään tapauskohtaisesti. Tulkkausta voidaan tarvita esim. vanhempaintapaamisiin, vanhempainiltaan tai tiedotteiden laatimiseen.

10.3. Oppilaiden kieli- ja kulttuuri-identiteetin kehittymisen tukeminen

Oppilaan kieli ja kulttuuri ovat keskeisiä oppilaan identiteetin rakentumisessa ja sen ilmaisemisessa. Kielen oppimisen kannalta on tärkeää, että oppijoiden kielelliset ja kulttuuriset identiteetit otetaan huomioon opetuksessa. Kauhavalla pyritään tasapuoliseen ja oikeudenmukaiseen toimintaan perusopetuksen kaikilla osa-alueilla.

13. Valinnaisuus perusopetuksessa Kauhavalla

Perusopetuksen valinnaisten opintojen yhteisenä tehtävänä on syventää oppimista, laajentaa opintoja ja vahvistaa jatko-opintovalmiuksia. Valinnaiset opinnot tarjoavat oppilaille mahdollisuuden kehittää osaamistaan kiinnostuksensa suunnassa. Valinnaisuus tukee opiskelumotivaatiota ja kartuttaa valintojen tekemisen taitoja.

13.1. Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit (T&T)

Taide- ja taitoaineiden valinnaisiin osoitetut vuosiviikkotunnit voidaan jakaa musiikin, kuvataiteen, käsityön, liikunnan ja kotitalouden kesken tai osa niistä voidaan osoittaa oppilaiden valittaviksi taide- ja taitoaineiden opinnoiksi, jotka syventävät oppilaan osaamista.

Kauhavalla vuosiluokille 4, 5 ja 6 koulu päättää oppilaiden T&T valinnaiset tunnit koulun painotusten ja vahvuuksien mukaan.

Vuosiluokilla 8 ja 9 taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit järjestetään niin, että koulu tarjoaa oppilaiden valittavaksi vähintään kolmea (3) eri taide- ja taitoainetta.

Taide- ja taitoaineiden valinnaisista aineista laaditaan koulukohtainen suunnitelma, missä määritellään opintojen nimi, laajuus, tavoitteet, sisällöt, oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät mahdolliset erityispiirteet sekä vuosiluokat, joille valinnaista ainetta tarjotaan.

13.2. Valinnaiset aineet (VAL)

Valinnaisten aineiden tehtävänä on syventää ja laajentaa oppilaan osaamista oppilaan valinnan mukaisesti. Valinnaisena aineena voidaan tarjota perusopetuksen yhteisten aineiden syventäviä ja soveltavia opintoja tai useasta aineesta muodostettuja ilmiöpohjaisia oppiainekokonaisuuksia. Valinnaiset aineet edistävät perusopetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Syventävät valinnaiset aineet syventävät ja/tai laajentavat yhteisten oppiaineiden tavoitteita ja sisältöjä. Soveltavat valinnaiset aineet voivat sisältää aineksia useasta eri oppiaineesta tai laaja-alaisesta osaamisesta. Soveltavilla valinnaisilla aineilla voidaan edistää oppiaineiden yhteistyötä.

Vuosiluokilla 4, 5 ja 6 yhden tarjottavan valinnaisen aineen (VAL) on oltava yrittäjämäinen toimintatapa maakunnallisen linjauksen mukaisesti.

Valinnaisista aineista laaditaan koulukohtainen suunnitelma, missä määritellään opintojen nimi, laajuus sekä vuosiluokat, joille kutakin valinnaista ainetta tarjotaan. Koulu myös kirjaa valinnaisen aineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokittain sekä oppimisympäristöön, työtapoihin, tukeen, ohjaukseen ja arviointiin liittyvät mahdolliset erityispiirteet. Oppilaat voivat myös osallistua valinnaisten aineiden suunnitteluun.

13.3. Vieraiden kielten vapaaehtoiset ja valinnaiset oppimäärät

Vieraan kielen opetuksen tulee antaa oppilaalle valmiuksia toimia erikielissä viestintätilanteissa. Opetuksen tehtävänä on totuttaa oppilas käyttämään kielitaitoaan ja kasvattaa hänet ymmärtämään ja arvostamaan myös muiden kulttuurien elämänmuotoa. Oppilas oppii myös, että taitoaineena ja kommunikaation välineenä kieli edellyttää pitkäjänteistä ja monipuolista viestinnällistä harjoittelua.

Vieraan kielen opetuksen tehtävänä on saada aikaan myönteisiä kokemuksia kielestä ja sen käyttämisestä. Opetettava aines valitaan siten, että se liittyy mielekkäisiin kielenkäyttötilanteisiin. Tavoitteena on, että oppilas uskaltaa käyttää kieltä rohkeasti omien edellytystensä mukaisesti. Tärkeää on myös pyrkiä luomaan hyvä pohja, oppimisen ilo sekä innostunut asenne läpi elämän jatkuvalle vieraiden kielten ja kulttuurien harrastamiselle.

A-kieli (A1)

A1-kieltä opiskellaan kaikille yhteisenä aineena eteläpohjalaisen A1-kielen opetussuunnitelman mukaisesti. Kauhavalla A1 kieli on englanti. Varhennetun kieltenopetuksen erityisenä tehtävänä on herättää oppilaiden myönteinen asenne kielenoppimiseen sekä vahvistaa oppilaiden luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää vähäistäkin kielitaitoa rohkeasti. Opetuksessa korostuvat oppimisen ilo, toiminnallisuus ja suullinen vuorovaikutus arkeen liittyvissä tilanteissa. Suosituksena on oppikirjan opetus.

B-kieli (B1)

Opetuksen tavoitteena on vieraan kielen perustaidon saavuttaminen. Opetus edistää myös oppilaan kielenopiskelutaitoja ja kulttuurien välisen toimintakyvyn kehittymistä. Kauhavalla B1 kieli on ruotsi.

Valinnainen kieli (B2)

Valinnaisen kielen opetuksen tulee painottua puheviestintään kaikkein tavanomaisimmissa arkipäivän tilanteissa ja toimia samalla johdantona pitempikestoille kyseisen kielen opinnoille toisen asteen koulutuksessa.

Kauhavalla B2 kielenä tarjotaan oppilaille valittavaksi saksaa ja muita kieliä mahdollisuuksien mukaan. Valinnaisaineissa opetusryhmä muodostetaan, mikäli oppilasmäärä on vähintään 10. Kasvatus- ja opetuslautakunnan hyväksymien periaatteiden mukaisesti koulu harkitsee, missä aineissa pienetkin ryhmät ovat sallittuja esim. kielet. Valinnaisaineissa opetusryhmiä voidaan muodostaa vuosiluokkien 4–6 ja 8–9 oppilaista.